

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne społeczeństwo polskie - wykład (Wykład), PG_00174211						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	1	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS		2.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Antropologii Społecznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	1. Zwrócenie uwagi na zjawiska społeczne występujące w Polsce 2. Przybliżenie studentom socjologicznej analizy zjawisk społecznych 3. Kształcenie umiejętności samodzielnego formułowania pytań socjologicznych oraz poszukiwania na nie odpowiedzi 4. Zapoznanie studentów ze źródłami wiedzy socjologicznej oraz źródłami danych dla opisu społeczeństwa 5. Kształtowanie umiejętności budowania wypowiedzi i argumentacji						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_U13] Jest gotów do efektywnej współpracy i współdziałania w grupie, przyjmując w niej różne role.	Jest gotów do efektywnej współpracy i współdziałania w grupie, przyjmując w niej różne role.	[SK5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych dotyczących współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii do analizy współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.	Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U09] Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.	Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
Treści przedmiotu	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych dotyczących wielowymiarowego rozumienia współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	<ol style="list-style-type: none"> Wykład wprowadzający spojrzenie historyków i socjologów na polskie dekady (1918-1939-1945-1989-2004...) Narodziny współczesnego społeczeństwa polskiego uwarunkowania historyczne (perspektywa długiego trwania) Współczesne społeczeństwo polskie przed rokiem 1989, czyli o skutkach II wojny światowej oraz polityki przebudowy społecznej realizowanej w okresie PRL Społeczeństwo wobec wielkiej zmiany Zmiany struktury społecznej Wymiar przestrzenny przemian społecznych Samoorganizacja społeczeństwa Scena polityczna a świat społeczny Polaków Zmiany w sferze kulturowej Style życia Polaków i wzorce konsumpcji 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	<p>Skuteczna rekrutacja na studia.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń.</p>		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Przygotowanie i realizacja projektu w grupie 3-4 osobowej	50.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Współczesne społeczeństwo polskie, red. A. Giza, M. Sikorska, Warszawa 2020	
	Uzupełniająca lista lektur	<ol style="list-style-type: none">1. Balcer A., Wóycicki K., Polska na globalnej szachownicy, Warszawa 20142. Bendyk E., W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata, Polityka, Warszawa 20203. Domański H., Rychard A., Śpiewak., Polska jedna czy wiele, Wydawnictwo Trio, Warszawa 2005.4. Domański H., Czy są w Polsce klasy społeczne, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015.5. Drozdowski R., Fatyga B., Filiciak M., Krajewski M., Szlendak T., Praktyki kulturalne Polaków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 20146. Eberhardt P., Przemieszczenia ludności na terytorium Polski spowodowane II wojną światową, Warszawa 20007. Gospodarka i entropia. Jak wyjść z polikryzysu?, red. J. Hausner, M. Krzykowski, Warszawa 20238. Gudaszewski G., Struktura narodowo-etniczna, językowa i wyznaniowa ludności Polski. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Warszawa 20159. Jasińska-Kania A. (red.), Wartości i zmiany. Przemiany postaw Polaków w jednoczącej się Europie, Warszawa 2012.10. Kojder A. (red.), Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne, Wydawnictwo WAM, Kraków 2007.11. Kolbert E., Szóste wymieranie. Historia nienaturalna, Warszawa 202212. Korolczuk, E. (2017). Społeczeństwo obywatelskie w Polsce kryzys czy nowe otwarcie? Instytut Studiów Zaawansowanych Warszawa, Seria Analizy13. Lewandowski E., Charakter narodowy Polaków i innych, rozdz. II, Specyfika polskiego procesu historycznego, Warszawa 2008.14. Łodziński S., Nazwy i granice etniczne. Dodatkowe nazwy miejscowości w językach mniejszości w Polsce, Warszawa 202115. Machul-Telus B., Nijakowski L. M., Mniejszości narodowe, etniczne i językowe III Rzeczypospolitej. Informator 2020, Warszawa 202016. Nowak S., System wartości społeczeństwa polskiego, [w:] Oswajanie wielkiej zmiany, I. Krzemiński, J. Raciborski, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2007 (artykuł pierwotnie opublikowany w 1979r.).17. Obyczaje polskie. Wiek XX w krótkich hasłach, red. M. Szpakowska, Warszawa 200818. Paradysz A., (Nowy) porządek świata. Polska w epoce deglobalizacji, Warszawa 202319. Piątkowski M., Złoty wiek. Jak Polska została europejskim liderem wzrostu i jaka czeka ją przyszłość?, Warszawa 202320. Reykowski Janusz, Rozczarowanie demokracją, Sopot 201921. Sadura P, Sierakowski S., Społeczeństwo populistów, Warszawa 202322. Słabek H., O społecznej historii Polski 1945-1989, Warszawa-Kutno 200923. Społeczeństwo polskie XX wieku, red. J. Żarnowski, Warszawa 200324. Świda-Ziemia H., Młodzież PRL. Portrety pokoleń w kontekście historii, Wydawnictwo Literackie, Warszawa, 2010.25. Tożsamość kultura równość. Refleksje z okazji piętnastolecia Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, red. C. Obracht-Prondzyński, M. Milewska, Gdańsk 202026. Wasilewski J. (red.), Współczesne społeczeństwo polskie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006.27. Zagórski K., (red.), Życie po zmianie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2009.28. Ziółkowski M., Teoria socjologiczna a transformacja społeczeństwa polskiego, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2015.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.